

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ СПОСОБІВ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ-МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

PROJECT METHOD AS ONE OF THE IMPORTANT WAYS OF DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS-FUTURE ECONOMISTS

У статті розглянуто проектну методику як один із дієвих способів формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів-майбутніх економістів. Автором наголошено на тому, що метод проектів використано як метод інноваційного навчання, спрямованого на ефективне засвоєння іншомовних знань студентами, розвиток їх розумової діяльності, виявлення вмінь та навичок критичного осмислення проблем, набуття якостей, важливих для їх подальшого професійного розвитку та професійної самореалізації.

Встановлено, що метод проектів служував комплексним навчальним методом, який дозволив індивідуалізувати навчальний процес, надав можливість студентам проявляти самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності. Автором зазначено, що застосування проектної методики на заняттях забезпечило підтримку стійкої зацікавленості студентів до вивчення іноземної мови, до її практичного використання у ситуаціях, наближених до реальних, поглибило та систематизувало лексичні та граматичні знання студентів з іноземної мови. Доведено, що використання проектної методики на заняттях з іноземної мови є важливим компонентом системи освіти і нестандартним способом організації навчального процесу завдяки виконанню активних дій, а саме: плануванню, аналізу, синтезу, а також презентації, спрямованих на розвиток особистості студента, його самостійності, творчості та здатності вирішувати різноманітні професійні та спроможності реагувати на соціальні виклики.

Автор акцентував увагу, що використання проектної методики мотивувало студентів до вивчення іноземної мови та сприяло розвитку їх творчих здібностей у процесі реалізації та представлення ідей проекту. Важливим аспектом стало те, що проектна методика сприяла розвитку навичок самопрезентації студентів, презентації їх власних ідей, напрацювань та досягнень, що є важливим для їх подальшої професійної діяльності та професійної реалізації.

Практично перевірено, що впровадження проектної методики на заняттях з іноземної мови у навчальний процес сприяло розвитку практичних умінь володіння іноземною мовою як засобом спілкування у різноманітних реальних життєвих та професійних ситуаціях, а також формуванню іншомовної комунікативної компетенції у студентів-майбутніх економістів.

Ключові слова: проектна методика, навчальний метод, організація навчального процесу, формування іншомовної комунікативної компетенції, студенти-

майбутні економісти, навчання іноземної мови, володіння іноземною мовою, інноваційне навчання.

The project method as one of the effective ways of developing foreign language communicative competence for students-future economists has been considered in the article. The author has stressed that the method of projects has been used as a method of innovative training aimed at the effective mastering of foreign language knowledge by students, development of their mental activities, identification of their critical thinking skills as well as acquisition of qualities necessary for their further professional development and professional self-realization.

It has been established that the method of projects served as a complex educational method that allows to individualize the educational process enabling students to demonstrate autonomy in the planning, organization and control of their activities. The author has noted that the application of the project method at the lessons provided students with persistent interest in the study of a foreign language, its practical use in situations close to the real ones as well as deepened and systematized their lexical and grammatical knowledge in foreign language.

It has been proved that the use of the project methodology in foreign language lessons is an important component of the educational system and the non-standard way of organizing the learning process through the implementation of active actions, namely: planning, analysis, synthesis, and presentations aimed at the development of the students' personality, their autonomy, creativity and the ability to solve a variety of professional tasks as well as to be able to respond to social challenges. The author has emphasized that the use of the project method motivates students to learn a foreign language and contributes to the development of their creative abilities in the process of implementation and presentation of project ideas. The important aspect is that the project method contributed to the development of students' self-presentation skills, the presentation of their own ideas, experience and achievements important for their further professional activities and professional development.

The implementation of the project method in the process of foreign language learning that can contribute to the development of practical foreign language skills as a means of communication in various every day and professional situations as well as the formation of foreign language communicative competence for students-future economists has been verified practically.

Key words: project method, educational method, organization of the educational process, development of foreign communication skills, students-future economists, foreign language teaching, foreign language proficiency, innovative education.

УДК 81'243:378.147

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-14-2-22>

Шостак І.І.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри іноземних мов
Одеського національного
економічного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Одним із найважливіших завдань сучасної вищої освіти є вирішення проблеми формування іншомовної комунікативної компетенції студентів-майбутніх економістів в умовах навчання у немовних закладах вищої освіти. Наразі проблема є актуальною не лише для теоретичного вивчення викладачами іноземних мов, а також й для практичної розробки та використання нових прийомів, методів та технологій, що сприятимуть підвищенню рівня володіння іноземною мовою майбутніми економістами для їх успішного професійного зростання у майбутньому.

Навчання студентів іноземної мови й досягнення рівня, що є достатнім для практичного використання іноземною мовою в майбутній професійній діяльності дозволяє стверджувати про сформованість іншомовної комунікативної компетенції. Для досягнення достатнього рівня володіння іноземною мовою використовуються новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми відповідно до рівня знань, потреб та інтересів студентів.

Наразі існує значна кількість методів інноваційного навчання, спрямованих на ефективне засвоєння іншомовних знань студентами, розвиток їх розумової діяльності, виявлення вмій та навичок критичного осмислення проблем, набуття якостей, які стануть у нагоді в їх подальшому професійному розвитку та професійній самореалізації. Одним із дієвих методів формування іншомовної комунікативної компетенції є проектна методика.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проектна методика досліджувалася як зарубіжними, так і вітчизняними авторами: І. Бім, Л. Бодько, Т. Волковською, В. Калітою, О. Пометун, Е. Полат, С. Сисоєвою, Й. Хуторським, Й. Шнайдером та іншими вченими. Метод проектів – це комплексний навчальний метод, який дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість студентів проявляти самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності [1, с. 2].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На основі численних досліджень встановлено, що використання проектною методикою на заняттях з іноземної мови є важливим компонентом системи освіти і нестандартним способом організації навчального процесу завдяки виконанню активних дій, а саме: плануванню, аналізу, синтезу, а також презентацій, спрямованих на розвиток особистості студента, його самостійності, творчості та здатності вирішувати різноманітні професійні та соціальні виклики.

На заняттях студенти мають можливість використовувати іноземну мову в реальних ситуаціях, вирішуючи конкретні нагальні сучасні завдання. Найважливішим є те, що планування, аналіз, презентація матеріалу, а також спілкування протягом

заняття відбуваються виключно іноземною мовою. На наш погляд, доцільним є залучення студентів до вирішення завдань, участі та розробці проектів, що наразі є актуальними та сучасними, а також які допоможуть їм зорієнтуватися та бути готовими до економічних змін та сучасних викликів суспільства.

Мета статті. Метою статті є дослідження проектною методикою, яка дозволяє індивідуалізувати процес навчання іноземною мовою, надає студентів можливість проявляти самостійність в організації та контролі своєї діяльності. Завдяки впровадженню проектною методикою на заняттях з іноземною мовою, навчальний процес спрямовується на розвиток практичних умінь володіння мовою як засобом спілкування у різноманітних реальних життєвих та професійних ситуаціях, а також на формування іншомовної комунікативної компетенції.

Виклад основного матеріалу. Проектна методика як нова педагогічна особистісно-орієнтована технологія використовує всі найкращі ідеї традиційної та сучасної методикою викладання іноземною мовою: варіативність тем, типів текстів та вправ; проблемність, коли іноземна мова використовується для виконання завдань, що характеризуються новизною; навчання із задоволенням, що передбачає надання студентам можливості говорити про те, що викликає у них підвищений інтерес, виявляти свій творчий підхід у оформленні та презентації проекту [2, с. 9–10].

Основне завдання проектною методикою полягає у створенні умов для активної спільної навчальною діяльності студентів у різних ситуаціях, в яких кожен відповідає як за результат своєї роботи, так і за результат роботи всієї команди.

Метод проектів дозволяє перетворити заняття в дискусію, протягом якої вирішуються цікаві, творчі, практично значущі завдання. Його можна застосувати, як на заняттях так і в позааудиторний час. Він забезпечує розвиток пізнавальною активності студента, має на меті активізацію процесу пізнання і осмислення новою інформації іноземною мовою, а також опанування новими лексичними одиницями, що дозволяє створити вивчення іноземною мовою посиленням для всіх студентів, незалежно від їхнього рівня володіння іноземною мовою, завдяки їх активною участі в різноманітних проектних завданнях [4, с. 15].

Проектна робота є надзвичайно важливою, оскільки вона об'єднує всі мовні навички і добре мотивує студентів, які мають можливість працювати на власному рівні та відповідно до своїх захоплень, а також подати результати роботи групи у вигляді презентації.

Метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність студентів, яку необхідно виконати у визначений термін. Цей метод завжди передбачає розв'язування якоїсь проблеми, яка

передбачає використання різноманітних методів, засобів навчання, інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, економіки, бізнесу тощо [3, с. 35].

Наведемо приклад використання проектно-методики на заняттях з іноземної мови для студентів другого курсу факультету економіки та управління підприємством в Одеському національному економічному університеті.

Для студентів цього курсу запропоновано виконання проекту з теми «Мій стартап» англійською мовою. Ідея створення стартапів є наразі дуже популярною серед молоді, багато студентів починають працювати та створювати власний бізнес починаючи з першого року навчання у закладах вищої освіти.

Окрім того, в останні роки в Україні значно зросла кількість студентів, які навчаються за кордоном за програмою подвійних дипломів, беруть участь у міжнародних конференціях, проектах, грантах, а також проходять стажування в європейських країнах. Необхідно зазначити, що знання іноземної мови та здатності використання її у вирішенні нагальних питань сьогодення, у процесі вирішення економічних та соціальних питань є дуже важливою та невід'ємною складовою для розвитку та формування іншомовної професійної компетенції студента.

Представлення власних ідей бізнесу, наочна презентація та відповіді на запитання аудиторії саме іноземною мовою, на наш погляд, сприятимуть формуванню іншомовної комунікативної компетенції студентів-майбутніх економістів.

Проектне завдання студенти виконували в позааудиторний час, в якості індивідуальної або самостійної роботи, а потім презентували власні ідеї перед аудиторією в аудиторний час із використанням наочних засобів.

Підготовка до виконання проекту охоплювала наступні етапи, які є необхідними й важливими у процесі підготовки будь-якого проекту [5, с. 10]:

1. Планування та підготовка до виконання проекту. На цьому етапі важливими є розробка плану проектно-роботи та системи комунікативних вправ, які забезпечуватимуть її мовний рівень. Перш за все необхідною умовою є те, що студенти повинні володіти активною лексикою і граматику в рамках теми для того, щоб вони мали змогу безперешкодно спілкуватися іноземною мовою з питань свого проекту, обговорювати проблемні питання, вміти відповідати на питання з теми проекту тощо.

2. Збір інформації, пошук нових фактів, статистики, формування особистої думки і погляду на тему проекту. На цьому етапі відбувається головна взаємодія викладача іноземної мови зі своїми студентами, саме тут обговорюються проміжні результати проекту, відбувається робота над помилками у вживанні мовних одиниць іноземної мови.

Такий вид діяльності передбачає використання навчального матеріалу, який студенти вже опанували раніше, а також використання нових лексичних та граматичних явищ. Важливою умовою ефективного виконання проекту є розвиток навичок командної роботи для вирішення проблеми, навчання студентів поважати думки та ідеї інших учасників команди, прислухатися до порад та враховувати цікаві пропозиції всіх учасників проекту, які беруть участь у розробці ідей.

3. Останнім етапом реалізації проектів, або різноманітних видів вирішення такої проблеми, була їх презентація. Студенти презентували свої проекти іноземною мовою, використовуючи різноманітний наочний матеріал. На цьому етапі відбувався розвиток навичок аргументації своїх думок іноземною мовою, відстоювання власної точки зору, а також удосконалення навичок публічного виступу.

Студенти самі створювали презентації, або використовували інший наочний матеріал, наприклад, постери, буклети, роздатковий матеріал, продукцію, створену власними руками, а головне – мали можливість удосконалювати свої іншомовні комунікативні навички у процесі представлення та обговорення проектів іноземною мовою. На цьому етапі проводиться оцінка результатів виконання проекту, обговорення командних досягнень у вирішенні проблеми. Важливим є те, що на цьому етапі відбувається розвиток особистої значущості студента та особистого внеску у вирішення проблеми та розробки ідей протягом виконання проекту.

Варто зазначити, що такий метод роботи над ідеєю, проектом або проблемою містить безліч переваг, що у подальшому допоможуть студентів сформуватися як особистість, яка здатна брати на себе відповідальність за прийняття професійних рішень, а також спроможна вирішувати важливі питання та завдання.

Застосування проектно-методики на заняттях забезпечить підтримку стійкої зацікавленості до вивчення іноземної мови, до її практичного використання у ситуаціях, наближених до реальних, поглибить та систематизує лексичні та граматичні знання студентів з іноземної мови.

Висновки. Як бачимо з представленого стисло-го опису завдання з виконання проекту, такий вид завдань на заняттях, або у позааудиторний час надає змогу студентам розвивати навички командної роботи, підвищує їх самооцінку, збагачує їхній світогляд, сприяє розвитку особистісної значущості, забезпечує соціальну та професійну поведінку у суспільстві, а також створює умови для розвитку їх творчих здібностей.

Необхідно наголошувати на тому, що використання такого методу навчання іноземної мови зацікавлює та мотивує студентів до вивчення іноземної мови, дозволяючи їм брати активну участь у

вирішенні реальних проблем, а також сприяє розвитку творчих здібностей студентів у процесі реалізації та представлення ідей проекту.

Важливим є те, що проектна методика розвиває навички самопрезентації студентів, презентації їх власних ідей, напрацювань та досягнень, що є важливим для їх подальшої професійної діяльності та професійної реалізації.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бодько Л. Метод проектів як засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання . *Початкова школа*, 2013. № 10. С. 1–4.

2. Волковська Т.І. Проектування як метод особистісно-орієнтованого навчання. *Початкова освіта: метод. порадник*, 2006. № 40 (376). С. 9–10.

3. Гладка О.В. Формування комунікативної компетенції студентів на основі проектної методики навчання іноземної мови [Електроний ресурс]. Режим доступу: http://zag-pedagogika.at.ua/load/formuvannja_komunikativnoji_kompetencij.

4. Каліта В.В. Застосування методу проектів у викладанні іноземної мови як засіб створення навчальної середовища формування та розвитку життєвих компетентностей учнів: навч.-метод. збірник. Харцизьк, 2010. 61 с.

5. Олійник І.П. Використання методу проектів на уроках англійської мови як один із шляхів формування комунікативної компетентності учня. Котовськ: Котовськ, 2012. 21 с.

6. Полат Е.С. Метод проектов: типология и структура. «*Лучшие страницы педагогической прессы*», 2004. № 1. С. 9–17.